

Яценко В. С. Навчально-методичне забезпечення для інтегрованих курсів. Проблеми сучасного підручника : збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (наукове видання), 28 – 29 травня 2020 р., Київ : Педагогічна думка, 2020. С. 198-200. URL. : http://undip.org.ua/upload/iblock/ae8/tezy_-psp_perf.pdf

*Яценко В. С.,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу навчання географії та економіки,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ Україна e-mail: iatsenko_v@ukr.net*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ

На основі аналізу доробків науковців відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України виділено ключові навчальні і методичні посібники, які служать еталоном науково-методичного забезпечення інтегрованих курсів природознавства. Це навчальний підручник «Економічна і соціальна географія світу», 10 кл, методичні посібники «Географія 6-11 класи : методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2015 / 2016 навчальному році з коментарем провідних фахівців» та «Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах».

В жовтні 2019 року відділ навчання географії та економіки Інституту педагогіки відзначав своє 85 річчя, яке активізувало обговорення актуальних питань у аспекті розвитку Нової української школи (НУШ). Головними обговорюваними питаннями стали концепції географічної та економічної освіти, які розміщено на сайті Інституту педагогіки НАПН України www.undip.org.ua – Концепція економічної освіти в гімназії та ліцеї України [1] та Концепція навчання географії України в основній та старшій школі [2]. Після очікуваного затвердження у 2020 році оновленого державного стандарту МОН України вони стануть дороговказівками у розробленні нових навчальних програм для закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО).

На початку 2010-тих років розроблено навчальний підручник з економічної і соціальної географії світу для 10 класу ЗЗСО (профільний рівень) (автори О. М. Топузов, Т. Г. Назаренко, Л. В. Тименко) [3]. Курс економічної і соціальної географії світу сприяє формуванню в учнів знань про географічну картину світу, які спираються на положення теорії взаємодії суспільства і природи, пояснює процеси відтворення і розміщення населення, дає характеристику світового господарства, географічного поділу праці, а також розкриває глобальні та регіональні явища і процеси.

В 2015 р. були підготовлені методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2015 / 2016 навчальному році з коментарем провідних фахівців «Географія. 6-11 класи» [4]. Посібник підготовлено для надання допомоги учителям щодо врахування змін у програмах під час календарного планування, а також рекомендацій з оновлення методик навчання в основній школі на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів. Він містить методичні рекомендації щодо вивчення предметів у ЗЗСО у 2015 / 2016 навчальному році, оновлені навчальні програми та методичний коментар фахівців щодо організації освітнього процесу.

В 2016 р. доктор пед. наук Т. Г. Назаренко підготувала методичний посібник «Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах» [6]. В даному посібнику розкриваються основні аспекти методики навчання географії України, розроблені у відповідності до внесених змін у навчальні програми на основі їх розвантаження. Посібник містить корисну інформацію для вчителів географії ЗЗСО.

В травні 2019 року співробітники відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України спільно з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» провели масштабне дослідження на тему «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України» [6], яке засвідчило важливість розвитку економічної освіти в ЗЗСО шляхом вивчення економічних курсів, як базових, так і за вибором, які сприятимуть формуванню у молодого покоління громадян економічного мислення.

Згадані науково-методичні розробки звичайно не розкривають всю повноту науково-дослідної роботи наукових співробітників відділу навчання географії Інституту педагогіки НАПН України, але в них розкрито концептуальні засади компетентнісного навчання географії та економіки, а також виділено, як зразки, окремі аспекти формування предметних і ключових компетентностей учнів в процесі навчання.

Ключові слова: Концепції географічної і економічної освіти, ЗЗСО, навчальні і методичні посібники, НДР.

Використані джерела

1. Концепція економічної освіти в гімназії та ліцеї України. – К. : «КОНВІ ПРИНТ», 2018. – 56 с.
2. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова та канд. пед. наук О. Ф. Надтоки. – К. : «КОНВІ ПРИНТ», 2018. – 56 с.
3. Економічна і соціальна географія світу : підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів (профільний рівень) / авт. кол.: О. М. Топузов, Т. Г. Назаренко, Л. В. Тименко. – К. : Педагогічна думка, 2010. – 304 с., іл., табл.

4. Географія 6-11 класи : методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2015 / 2016 навчальному році з коментарем провідних фахівців / автори-укладачі : О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна – Харків: Ранок, 2015. – 96 с.
5. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах. Особливості викладання курсу : 8 клас : методичний посібник [Текст] / Т. Г. Назаренко. – Х. : ВГ «Основа», 2016. – 149 с.
6. Назаренко Т. Г., Яценко В. С., Гончарова Н. О., Надтока В. О. Проблеми та перспективи розвитку економіки в закладах загальної середньої освіти України : результати дослідження // Український педагогічний журнал. – 2019. – № 4. – С. 52-63.